



Những bên làng heo hút nằm sát biên giới Việt Nam - Lào qua thời gian Quê hương Trùng Khánh năm đói nghèo, nay đang đổi thay từng ngày nhờ có đường ô-tô, có điện lưới quốc gia, nước sạch...

Không thể thoát đói nghèo, nhiều người, đường bèo dân tộc thiểu số còn làm giàu nhờ phát triển kinh tế vườn, rừng. Đường mòn Hồ Chí Minh xưa của Trùng Khánh Sơn năm xưa, từng in dấu hàng chục nghìn chiến sĩ vào nam đánh giặc, nay thăng thang ra bắc vào nam, mở ra cánh cửa cho bên làng ấm no, hạnh phúc.

Bên Cù Bai thuộc xã Hoàng Long, huyện Hoàng Hóa, Quê hương Trùng Khánh nằm sát biên giới Việt Nam - Lào hiện có 110 hộ, chủ yếu là dân tộc Vân Kiều sinh sống tập trung ở bên sườn tây Trùng Khánh Sơn hùng vĩ. Đội ngũ Trùng Khánh Minh Đường, cán bộ Biên phòng cắm bên Cù Bai khoát tay về phía dòng sông nói: Sê Băng Hiêng bắt nguồn từ những ngọn núi cao ngất của Trùng Khánh Sơn, chảy về hướng tây tới bên Cù Bai, qua đất bên Lào, hòa vào dòng Mê Công ra biển. Trong những năm đầu chiến tranh chống Mỹ, chủ nhân của bên đất này là những người lính Hồ Chí Minh đến đây xuôi dòng Sê Băng Hiêng qua đất bên Lào. Do thám địch, Cù Bai thành "tên lửa", là điểm đánh phá ác liệt của máy bay Mỹ, nhằm ngăn chặn những đoàn quân từ miền bắc vượt Trùng Khánh Sơn, chi viện cho tuyến đường đánh Mỹ, giải phóng miền nam. Hơn ba chục năm sau ngày thắng lợi cuối cùng, vùng này không có đường ô-tô, tập trung ra đến xã mới hôm nay, còn về đến huyện rồng rã hai ngày đi bộ.

Đội sống nhờ dân chủ yếu vào nghề rừng, săn bắt thú rừng, cá suối..., cuộc sống đói nghèo triền miên. Từ năm 2002, đường Hồ Chí Minh nhánh Tây mở ra, giao thông ngày càng sôi động. Hàng ngày, bà con ra chợ Hoàng Phụng chỉ cần 20 phút xe máy là có đến thị trấn mua sắm, hoặc vào huyện Khe Sanh, Lao Bảo (Quê hương Trùng Khánh) cũng chỉ mất hơn một giờ đường bộ, hàng hóa thối giũ cũng có.

Thầy chúng tôi ngẩng đầu nhìn lên những cánh rừng xanh tốt, chảy về sát dòng Sê Băng Hiêng

Làng tị nạn phú bên dòng Sê Bông Hiêng

Viết bởi Lý Minh Phương

Thứ 7, 26 Tháng 2 2014 13:59 - Lần cập nhật cuối Thứ 7, 26 Tháng 2 2014 14:02

lên tít tị nạn để nh Ca Tam cao ngót, già làng Hồ Xuân cho biết: Riêng bà và con của dân tị nạn Cù Bai mình trồng dứa, gần 300 ha chứ không ít đâu.

Trong ngôi nhà sàn rộng lớn, già Hồ Xuân, người chủ tịch bình hân 80 tuổi đời, 50 tuổi Đàng, tay cầm chén rượu ngô mời cả, giọng trầm xuýt: "Ngày xưa cả nhà làm, bà con chứ biết lên ruộng bà con thú, xuống suối kiếm cá, vào ruộng lấy măng, lấy củ mài. Giờ không đi ăn đâu. Còn hồi đánh Mỹ, dân tị nạn phải lánh ra phía Quảng Bình, già Hồ Xuân tham gia đánh giặc". Đột nhiên có tiếng nổ, ông trẻ về quê hàng ngày thu dọn bom mìn, cả đi tị nạn, cùng bà con xây dựng cuộc sống mới. Thấy chúng tôi ngạc nhiên vì cây bìa và mì du nhập, chủ yếu trồng ở Tây Nguyên, làm sao bà con Cù Bai biết mà trồng, già Hồ Xuân vai người đàn ông trung niên người bên cạnh, cười sảng khoái: "Đây, ông chú Lê Đình Hoan là người mang cây bìa và mì cho bà con mình".

Nhập thêm hợp rưỡi trong vạt, anh Hoan chậm rãi: "Quê tôi ở đồng ruộng Hời Thiển (Hời Lăng, Quảng Trị), từng là lính biên phòng từ năm 1978, đến 1982 thì xuất ngũ. Rồi bén duyên cùng cô sinh nữ Hồ Thị Linh ở Cù Bai, thế là lên đây lập nghiệp". Thấy gian dối, anh liền hỏi khắp các tị nạn làng làm nghề buôn bán gì lưu đi kiếm sống. Thấy bà con Cù Bai quanh năm nghèo khó, anh quyết tìm cách giúp họ.

Đột nhiên Hồ Xuân lập tức nhin, có thể phát triển kinh tế ruộng để làm giàu, năm 1999, anh gom góp hai chục cây vàng có để cả nghề buôn bán lưu, liền lên Tây Nguyên tìm học, và nhận ra cây bìa và mì phù hợp với khí hậu, đất đai và địa hình có để ở vùng miền tây Hồ Xuân Hóa. Mang giống về quê, mua sách lâm nghiệp về mày mò để, nghiên cứu, thử nghiệm. Thấy cây sống được, anh tìm đến hai già làng uy tín nhất là Hồ Xuân và Hồ Thị.

Sau nhin đêm trò chuyện, họ suy nghĩ cả anh thêm vào hai già làng. Để cả chàng trẻ, chủ tịch bình Lê Đình Hoan trẻ về kết thúc, giọng cây, hai chủ tịch bình, ông viên lão thành Hồ Xuân và Hồ Thị lên đời chít cây, đào hàng ruộng, rồi vào ruộng bà con cùng làm, với phương châm lấy ngày nuôi dài, trồng ruộng xen sắn, khoai, gieo lúa rẫy, nuôi thả trâu bò. Ông Hồ Xuân kể: "Bà con Vân Kiều mình bao đời biết để phá ruộng làm rẫy chứ có biết trồng ruộng bao giờ, đời với họ việc trồng ruộng để sống được đã rất lâu tai, nói gì chuyện làm giàu".

"Nó liền với đời trồng nhà, rồi qua các tị nạn khác hết ngày này sang tháng khác, không biết bao nhiêu liền, đến đến cũng vào ruộng để cả bà con tham gia trồng ruộng", già làng Hồ Thị góp thêm câu chuyện.

Làng tũ phú bên dòng Sê Bắng Hiêng

Viết bởi Lý Minh Phụng

Thứ 7, 26 Tháng 2 2014 13:59 - Lần cập nhật cuối Thứ 7, 26 Tháng 2 2014 14:02

Bao nhiêu tũn cũa kiũm đũc, rũi bán mũnh vũn, anh Hoan đũu tũ vũn nũm, cung cũp miũn phí cây giũng, phân bón, hũng đũn bà con kũ thuũt trũng, chăm sóc. Đũng thũi, cam đoan bao tiũu sũn phũm cho bà con khi rũng bũi lũi cho thu hoũch. Tũ công sũc, tâm hũyũt cũa các cũu chiũn binh, dân bũn tin và tích cũc khai hoang, đào hũ trũng cây, diũn tích rũng cũa bà con Vân Kiũu ũ Cũ Bai tăng lên nhanh chóng. Cây bũi lũi trũng khoũng bũy đũn tám năm thì cho thu hoũch, vòng đũi khai thác có thũ đũn 100 năm. Vũ cây bũi lũi đũc ép lũy đũu, dùng trong ngành công nghiũp. Nũu chăm sóc tũt, mũi năm thu hoũch tũ 50 đũn 70 triũu đũng/ha tũ bũi lũi. Anh Hũ Tũ Cũi, 22 tuũi, kũ vũi chúng tũi: "Hũ cho giũng, phân bón, còn bày cách đào hũ, trũng cây thì mình trũng. Mình thì mũi trũng đũc có mũy héc-ta thôi.

Cũng mong là trũng rũng kiũm đũc nhiũu tũn, đũi sũng khá hũn. ũ đây dân mình giũ chũ trũng bũi lũi thôi". Anh Hũ Vãn Thũi, 33 tuũi, trũng đũc năm ha bũi lũi, thu hoũch vũ đũu, trũ chi phí còn đũc hũn 150 triũu đũng xúc đũng kũ: "Cũm tiũn mà run, chũa bao giũ vũ chũng mình có sũ tiũn lũn đũn vũy". Già làng Hũ Xũng cũng nói lũn: "Mình có 20 ha, trong đó gũn mũt nũa đũ thu hoũch.

Vài năm nũa, cũ tính ngang giá 100 triũu đũng/ha, là mình có hai tũ rũi nhũ. Rũi 40 con trâu, bò, năm ha ruũng lúa, thêm ba ao cá, vũn cây ăn quũ, tính ra không đũi ba tũ đũng. Ông Lê Hũ Tuũn, Phó phòng Dân tũc hũyũn Hũng Hóa, tũng là Phó Chũ tũch phũ trách kinh tũ xã Hũng Lũp cho biũt: Cũ bũn Cũ Bai có hũn trũm hũ dân, cách trung tâm xã 15 cây sũ, nay không còn hũ đói nghèo.

Làng t̄ phú bên dòng Sê Bắg Hiêng

Viết bởi Lý Minh Phóng

Thứ 0, 26 Tháng 2 2014 13:59 - Lần cập nhật cuối Thứ 0, 26 Tháng 2 2014 14:02

